

Myndigheten för yrkeshögskolans föreskrifter och allmänna råd (MYHFS 2023:2) om ansökan om statsbidrag för sammanhållen grundutbildning till kontakttolk och om nationella förkunskapskrav, kursmål, prov för kontakttolkutbildning, utbildningsbevis för den som genomgått kontakttolkutbildning och om redovisning;

MYHFS 2023:2

Utkom från trycket
den 16 oktober 2023

beslutade den 19 september 2023.

Myndigheten för yrkeshögskolan föreskriver följande om ansökan om statsbidrag för sammanhållen grundutbildning till kontakttolk och om nationella förkunskapskrav, kursmål och prov för kontakttolkutbildning, utbildningsbevis för den som genomgått kontakttolkutbildning och om redovisning med stöd av 12 och 13 §§ förordningen (2012:140) om statsbidrag för viss utbildning som rör tolkning och teckenspråk och beslutar om följande allmänna råd.

Tillämpning

1 § Dessa föreskrifter innehåller kompletterande bestämmelser till förordningen (2012:140) om statsbidrag för viss utbildning som rör tolkning och teckenspråk. Föreskrifterna gäller för den som ansöker om statsbidrag enligt 2 § förordningen (2012:140) om statsbidrag för viss utbildning som rör tolkning och teckenspråk.

Uttryck i föreskrifterna

2 § De uttryck och benämningar som används i förordningen (2012:140) om statsbidrag för viss utbildning som rör tolkning och teckenspråk gäller för dessa föreskrifter.

Ansökan om statsbidrag för sammanhållen grundutbildning till kontakttolk

3 § En ansökan om statsbidrag för sammanhållen grundutbildning till kontakttolk ska innehålla följande uppgifter

1. sökandens organisationsnummer,
2. sökandens namn,
3. sökandens kontaktuppgifter,
4. kontaktperson för sökanden och kontaktpersonens kontaktuppgifter,
5. vilken ort, kommun och län där utbildningen är lokaliserad,
6. utbildningens namn,
7. studietakt,

8. de tolkspråk som ansökan avser inklusive en beskrivning av behovet av kontakttolkar i dessa språk,
9. beskrivning av utbildningens upplägg och genomförande,
10. rutiner för komplettering, tillgodoräknande och validering enligt 2 § andra stycket förordningen (2012:140) om statsbidrag för viss utbildning som rör tolkning och teckenspråk, och
11. beskrivning av hur utbildningen kvalitetssäkras och den sökandes kvalitetsarbete i övrigt.

Myndigheten för yrkeshögskolan kan, om det anses nödvändigt för prövningen av ansökan, begära in andra uppgifter och handlingar än de som anges i första stycket.

Ansökan ska göras elektroniskt

4 § Ansökan om statsbidrag för sammanhållen grundutbildning till kontakttolk ska göras elektroniskt enligt anvisningar från Myndigheten för yrkeshögskolan.

Om särskilda skäl föreligger vid ett ansökningstillfälle kan Myndigheten för yrkeshögskolan besluta att ansökan får göras på annat sätt.

Nationella förkunskapskrav för att antas till sammanhållen grundutbildning till kontakttolk

5 § Grundläggande behörighet att antas till utbildningen har den som

1. har avlagt en gymnasieexamen i gymnasieskolan eller inom kommunal vuxenutbildning,
2. har en svensk eller utländsk utbildning som motsvarar kraven i 1, eller
3. genom en svensk eller utländsk utbildning eller praktisk erfarenhet eller på grund av annan omständighet har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

6 § För behörighet att antas till utbildningen krävs utöver vad som anges i 5 § lägst godkänt i svenska 2 / svenska B eller svenska som andraspråk 2 / svenska som andraspråk B eller motsvarande och kunskaper i tolkspråket.

Allmänna råd:

I de fall det saknas betyg i svenska eller om det finns ett behov att bedöma kunskaper i tolkspråket finns det flera olika tester som kan användas för att bedöma språkkunskaper. Den gemensamma europeiska referensramen för språk (GERS), är en referensram som kan användas.

Det test som används för bedömning av språkkunskaper bör vara erkänt och använt.

Nationella kursmål

7 § Efter fullföljd kurs med godkänt resultat ska deltagaren ha de kunskaper, färdigheter och kompetenser som framgår av kursmål i bilaga 1.

8 § Varje kurs i utbildningen ska följas upp med en eller flera kunskapskontroller som mäter kunskaper, färdigheter och kompetenser i enlighet med kursmål i bilaga 1.

Endast kunskaper, färdigheter och kompetenser får ligga till grund för bedömning av kunskapskontroll enligt första stycket.

9 § Deltagaren ska få tydlig information om de kunskapskontroller som tillämpas i respektive kurs.

Deltagaren har rätt till minst ett omprov per kunskapskontroll.

Utbildningsbevis för den som genomgått sammanhållen grundutbildning till kontakttolk

10 § Den som anordnar en sammanhållen grundutbildning till kontakttolk ska senast inom fyra veckor efter det att utbildningen avslutats utfärda ett utbildningsbevis till deltagare som har fullföljt utbildningen med godkänt resultat.

Ett utbildningsbevis ska utöver ordet utbildningsbevis innehålla följande

1. deltagarens för- och efternamn, som namnen är registrerade i Skatteverkets folkbokföringsdatabas, och person- eller samordningsnummer,
2. anordnarens namn,
3. utbildningens namn,
4. utbildningens tolkspråk,
5. datum för respektive genomförd kurs med godkänt resultat,
6. datum för utfärdat utbildningsbevis, och
7. underskrift av den som anordnar utbildningen.

En beskrivning av utbildningens innehåll och mål ska bifogas utbildningsbeviset.

Allmänna råd:

Den som anordnar en sammanhållen grundutbildning till kontakttolk bör tillhandahålla dokumentation som visar fullföljda kurser med godkänt resultat även om deltagaren inte fullföljt hela utbildningen.

Redovisning av deltagare som genomgått sammanhållen grundutbildning till kontakttolk med godkänt resultat

11 § Den som tagit emot statsbidrag för sammanhållen grundutbildning till kontakttolk ska, senast åtta veckor efter det att utbildningen avslutats, lämna följande uppgifter till Myndigheten för yrkeshögskolan för respektive deltagare som genomgått utbildningen med godkänt resultat

1. för- och efternamn, som namnen är registrerade i Skatteverkets folkbokföringsdatabas,
2. person- eller samordningsnummer,
3. datum när utbildningen startade,
4. datum för provning eller validering,
5. namn på tillgodoräknad kurs eller del av kurs efter provning eller validering,
6. datum när utbildningen avslutats, och

MYHFS 2023:2

7. datum när utbildningsbeviset utfärdats ska också lämnas.

Uppgifter enligt första stycket ska lämnas på sätt som anvisas av Myndigheten för yrkeshögskolan.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 2 januari 2024 och tillämpas första gången på ansökningar som ges in till myndigheten under 2024.

THOMAS PERSSON

Katarina Abrahamsson

Kursmål för sammanhållen grundutbildning till kontakttolk

Efter fullföljd utbildning med godkänt resultat ska deltagaren ha kunskaper om

- tolketik och rollen som tolk,
- samhällets sociala funktioner, sjukvård, rättsväsende och asyl- och migrationsärenden med goda realia- och terminologikunskaper inom varje ämnesområde,
- det svenska samhällets grundläggande demokratiska värderingar.

Efter fullföljd utbildning med godkänt resultat ska deltagaren ha färdigheter i att

- använda och förstå allmänna facktermer och speciella fraser inom vanliga samhällsområden på svenska och tolkspråk,
- söka kunskap i realia och terminologi med hjälp av litteratur, internet, myndighets- och organisationskontakter,
- tillämpa olika tolkningstekniker och metoder, samt anpassa dessa till vanligen förekommande tolkningssituationer,
- hantera olika tolkningssituationer på ett tolketiskt korrekt sätt,
- hantera vanliga problem som uppstår under en tolkning.

Efter fullföljd utbildning med godkänt resultat ska deltagaren ha kompetenser för att

- på ett professionellt, självständigt, effektivt och rättssäkert sätt tolka på svenska och tolkspråk, i för en tolk vanligen förekommande sammanhang,
- utifrån god tolksed professionellt, självständigt och uthålligt utföra tolkuppdrag under varierande förhållanden, med förmåga att samarbeta och hantera etiska dilemman.

Kursernas benämning och mål

Introduktionskurs

Kursens syfte är att introducera tolkyrket för deltagarna. Den ska ge deltagaren en uppfattning om vad yrkesmässig tolkning innebär och de krav som ställs på en professionell tolk i Sverige. Den ska också ge deltagaren grunderna när det gäller tolketik och tolkningsteknik.

I kursen ingår

- det svenska samhällets grundläggande demokratiska värderingar,
- samhällets tolkservice och dess organisation,
- lagar och bestämmelser,
- kontakttolkens arbetsområden, arbetsvillkor, vidareutbildning och auktorisation,
- språk och kommunikation,
- tolketik och tolkningstekniker och metoder, och
- speciella tolkningssituationer som tolkning för barn.

Efter fullföljd kurs med godkänt resultat ska deltagaren ha kunskaper om

- grunderna för tolketik, tolkning och rollen som tolk,
- det svenska samhällets grundläggande demokratiska värderingar.

Samhällstolkning

Kursens syfte är att ge deltagaren realia- och terminologikunskaper för samhällstolkning samt kunskaper och färdigheter för tolkning inom området.

I kursen ingår

- det svenska samhällets styrelsesätt på lokal-, regional-, nationell- och EU-nivå,
- det demokratiska systemet i Sverige och hur individer kan delta och påverka,
- individen och familjen i samhället,
- försäkringar och funktionsnedsättning,
- socialtjänsten,
- utbildningssystemet,
- arbetsmarknaden och anställning,
- skattesystemet inklusive företagsformer, och
- pensionssystemet och äldreomsorgen.

Efter fullföljd kurs med godkänt resultat ska deltagaren ha kunskaper om

- samhällstolkningens realia avseende samhällets uppbyggnad och sociala funktioner,
- samhällstolkningens terminologi på svenska och tolkspråk,
- de krav som ställs på en kontakttolk inom samhällstolkning.

Efter fullföljd kurs med godkänt resultat ska deltagaren ha färdigheter i att

- använda och förstå förekommande facktermer och speciella fraser inom samhällstolkningen på svenska och tolkspråk,
- söka kunskap inom samhällstolkningens realia och terminologi med hjälp av litteratur, internet, myndighets- och organisationskontakter,
- tillämpa olika tolkningstekniker och metoder, samt anpassa dessa till vanligen förekommande tolkningssituationer inom samhällstolkning.

Efter fullföljd kurs med godkänt resultat ska deltagaren ha kompetenser för att

- effektivt och rättssäkert tolka på svenska och tolkspråk inom samhällstolkning.

Sjukvårdstolkning

Kursens syfte är att ge deltagaren realia- och terminologikunskaper för sjukvårdstolkning samt kunskaper och färdigheter för tolkning inom området.

I kursen ingår

- hälso- och sjukvårdens organisation och ansvarsområden,
- hälsokontroller och vanliga undersökningsmetoder,
- människans livscykel,
- grundläggande anatomi och sjukdomslära,
- vanliga behandlingsmetoder och läkemedel,
- habilitering och rehabilitering,
- tolkning för barn inom sjukvården, och
- psykiatri.

Efter fullföljd kurs med godkänt resultat ska deltagaren ha kunskaper om

- sjukvårdstolkningens realia avseende hälso- och sjukvård samt människors hälsa och vård,

- sjukvårdstolkningens terminologi på svenska och tolkspråk,
- de krav som ställs på en kontakttolk inom sjukvårdstolkning.

Efter fullföljd kurs med godkänt resultat ska deltagaren ha färdigheter i att

- använda och förstå förekommande facktermer och speciella fraser inom sjukvårdstolkning på svenska och tolkspråk,
- söka kunskap inom sjukvårdstolkningens realia och terminologi med hjälp av litteratur, internet, myndighets- och organisationskontakter,
- tillämpa olika tolkningstekniker och metoder, samt anpassa dessa till vanligen förekommande tolkningssituationer inom sjukvårdstolkning.

Efter fullföljd kurs med godkänt resultat ska deltagaren ha kompetenser för att

- effektivt och rättssäkert tolka på svenska och tolkspråk inom sjukvårdstolkning.

Migrationstolkning

Kursens syfte är att ge deltagaren realia- och terminologikunskaper för migrationstolkning samt kunskaper och färdigheter för tolkning inom området.

I kursen ingår

- asyl- och migrationsprocesserna,
- tillstånds- och medborgarskapsärenden,
- mottagande och integration,
- tolkning för barn i asyl- och migrationsprocesserna, och
- jämställdhet, etnicitet, religion och HBTQ-frågor i samband med asyl och migration och utifrån detta veta vad det innebär i en professionell tolkningssituation.

Efter fullföljd kurs med godkänt resultat ska deltagaren ha kunskaper om

- migrationstolkningens realia avseende migration och integration,
- migrationstolkningens terminologi på svenska och tolkspråk,
- de krav som ställs på en kontakttolk inom migrationstolkning.

Efter fullföljd kurs med godkänt resultat ska deltagaren ha färdigheter i att

- använda och förstå förekommande facktermer och speciella fraser inom migrationstolkning på svenska och tolkspråk,
- söka kunskap inom migrationstolkningens realia och terminologi med hjälp av litteratur, internet, myndighets- och organisationskontakter,
- tillämpa olika tolkningstekniker och metoder, samt anpassa dessa till vanligen förekommande tolkningssituationer inom migrationstolkning.

Efter fullföljd kurs med godkänt resultat ska deltagaren ha kompetenser för att

- effektivt och rättssäkert tolka på svenska och tolkspråk inom migrationstolkning.

Juridik för tolkar

Kursens syfte är att ge deltagaren en inblick i rättssystemet och en översikt över några av de centrala rättsområdena som är vanligast förekommande för tolkning samt ge kunskaper och färdigheter för tolkning inom området.

I kursen ingår

- det svenska rättssystemets uppbyggnad,
- individen och lagen,
- rättsväsendet,
- processrättens grunder, kännedom om brott och påföljder,
- avtal, köp och konsumentskydd, och
- tolkning för barn inom rättsväsendet.

Efter fullföljd kurs med godkänt resultat ska deltagaren ha kunskaper om

- den rättsliga tolkningens realia avseende det svenska rättsväsendet och grundläggande juridik,
- den rättsliga tolkningens terminologi på svenska och tolkspråk,
- de krav som ställs på en kontakttolk inom den rättsliga tolkningen.

Efter fullföljd kurs med godkänt resultat ska deltagaren ha färdigheter i att

- använda och förstå förekommande facktermer och speciella fraser inom den rättsliga tolkningen på svenska och tolkspråk,
- söka kunskap inom den rättsliga tolkningens realia och terminologi med hjälp av litteratur, internet, myndighets- och organisationskontakter,
- tillämpa olika tolkningstekniker och metoder, samt anpassa dessa till vanligen förekommande tolkningssituationer inom den rättsliga tolkningen.

Efter fullföljd kurs med godkänt resultat ska deltagaren ha kompetenser för att

- effektivt och rättssäkert tolka på svenska och tolkspråk inom den rättsliga tolkningen.

Tolketik och tolkningsteknik

Kursens syfte är att ge deltagaren fördjupade kunskaper och färdigheter avseende yrkesrollen som tolk samt ge kunskaper om vilka problem som kan uppstå under tolkning och hur dessa hanteras.

I kursen ingår

- den lagstiftning som reglerar tolkens arbete,
- konsekutiv tolkning och andra tolkningsmetoder,
- aktuell tolkningsteori,
- situationsanpassad tolkning,
- tolketik och god tolksed, och
- tillämpning av olika tolkningstekniker och metoder, samt anpassning av dessa till vanligen förekommande tolkningssituationer.

Efter fullföljd kurs med godkänt resultat ska deltagaren ha kunskaper om

- lagstiftning som reglerar tolkarbete,
- aktuell tolkningsteori och tolkningsmetoder,
- tolketik och god tolksed,
- de krav som ställs på en självständig och professionell tolk.

Efter fullföljd kurs med godkänt resultat ska deltagaren ha färdigheter i att

- hantera olika tolkningssituationer på ett tolketiskt korrekt sätt,
- hantera vanliga problem som uppstår under en tolkning,
- tillämpa olika tolkningstekniker och metoder, samt självständigt anpassa dessa till vanligen förekommande tolkningssituationer,

- samarbeta i tolksituationen samt identifiera och lösa etiska dilemman.

Efter fullföljd kurs med godkänt resultat ska deltagaren ha kompetenser för att

- på ett professionellt, självständigt, effektivt och rättssäkert sätt tolka i olika sammanhang,
- utifrån god tolksed professionellt, självständigt och uthålligt utföra tolkuppdrag under varierande förhållanden.

